

(باسى 1 _ بەتتە)

ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ ۇستانىمى ۋاقىتتىڭ تەزى مەن رەلدىقنىڭ ساۋلەسى شىنىدە اناعۇرلىم شۇعماللى اقيقات نۇرىن شاشىپ، دۇنيە ءجۇزىنىڭ كەڭ كۈلەمدى قولداۋى مەن القاۋىنا يە بولدى.

داۋىرگە جەتەكشىلىك ەتكەن يەديا، ورتاق تانىم ۇيىستىرعان پارا- سات، حاۋىپىتى جاعايدان قۇتقاراتىن ۇتىمدى شارا. ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ ۇستانىمى ايىن- دى شىعسى جەلى سىپەتتى شار تاراپتى جەلىپىپ، جازاسىمدى، قاتار ۇمىسر ءسۇرۇدىڭ نۇقىمىن سەۋىپ، بىرگە كە- نەلەتىن، بىرگە يىڭلىكتەنەنتىن كەلەشەك- پەن قاۋىشتىردى.

داۋىرمەن بىرگە ءجۇرىپ، كەڭ ۇرىس اتشى

2020 _ جىلى جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۇس وكپە قابىنۇ نىدەتى الەمدىك داعدارىس تۇددردى. 100 جىلدىق وز- گەرىسكە عاسىرلىق نىدەت قاپاتتاسىپ، دۇنيە ءجۇزىنىڭ سايباسى - ەكونوميكا كارتاسىنا تەرەڭ وزگەرىس اكەلۇدە. ادامزاتنىڭ دامۋى قاتاڭ سىن - سايسىقا ءدوپ كەلىپ، دۇنيە ءجۇزى الماعايبىپ وزگەرىس مەزگىلىنە ءوتتى.

”دۇنيە جۇزىنە نە بولدى؟ ءبىز نە ىستەۋىمىز كەرەك؟“ ادامداردىڭ بۇعان جاۋاپ تابۇ نىتسزارى اناعۇرلىم ارتا ءتۇستى. نىننماق پەن بولشەكتەنۇ، اشىقتىق پەن توماعا- تۇيىقتىق، سەلبەس- تىك پەن قارسالاستىق، ەكى كۇش مىنە وسىنداي قىيان - كەسكى تايىتالاسقا ءتۇستى، ەكەۋىنىڭ بولاشاعى مۇلدە باستامشا بولماق .

”بەيىتشىلىكتىڭ الاۋىن ۇرپاقتان - ۇرپاققا جالغاستىرىپ، دامۇعا سارقىلماس كۇش - قۋات ۇستەپ، وركەنيەت ساۋ- لەسىن جارقىراتۇ — ار ەل خالقنىڭ كۇتكەن ءۇمىتى جانە ءبىز سىندى وسى بۇىن سايباستاكتەرلەر ارقالالاۋعا ءتېىستى جاۋاپكەرشىلىك“. جەنەۋاداعى مەملەكەت- تەر ساراينىدا ءتوراعا شي جىنپىڭ ەر- شىمدى لەبىزبەن، نانىمدى سوزدەر مەن ادامزاتنىڭ تارىخىنا كوز جىبەرىپ، ورتاق قۇندىلىق جەتكىزىپ، تەرەڭ تولعانىستاردى ورتاقتاسىپ، ارقالاعان جاۋاپكەرشىلىكتى ايگىلەدى.

بۇل نەتكەن ۇلى ارمان — ”جۇڭگو جوباسى: ادامزاتنىڭ تاعدىر- لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرىپ، بىرگە يىڭلىكتەنۇدى، بىرگە كەنەلۇدى جۇزەگە اسىرۇ“. ءتوراعا شي جىنپىڭ سوزىندە ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇدىڭ نازاربالىق شىكى ءمانىن جانە نىساناسىن، جولىن جۇپەلى بايىمداپ، با- ياندى بەيىت، جاپپاي حاۋپىسىز، بىرگە گۇلدەنگەن، اشىق، سىيسىمىدى، تازا، كوركەم دۇنيە قۇرۇ تۇرالى باستاما كوتەردى.

بۇل نەتكەن قىزۇ اڭىس — 47 مېنۇتتىق ءسوز بارىسىندا شاپالاق ۇنىى 30 نەشە رەت كوتەرىلدى. وزەكتى جە- رىنە كلەگەندە، ءبىر سويلەمگە دەرىلك ءبىر مارتە شاپالاق سوعىلدى. بىرلەس- كەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ 71 - كەزەك- تى جىنالسىنىڭ ءتوراعاسى پەتر تومپسون: ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ اداە- زاتىنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ باستاماسى ”ادامزاتنىڭ وسى عا- لامشارداعى بىردەن - ءبىر بولاشاعى“، - دەدى.

وزگەرىس بارىسىندا بىيىكتە تۇرىپ، السققا كوز جىبەردى: الاسپاراە- دىق بارىسىندا ۇلكەن اۋقىمدى تەرەڭ- دەي باعامدادى. 2013 _ جىلى 3- ايدا ءتوراعا شي جىنپىڭ رەسەيىدە ساپاردا بولغاندا دۇنيە جۇزىنە ادامزات ”ءبىر - بىرىمەن بىتە قايناسقان تاعدىر لاس

ورتاق تۇلعاعا“ بارعان ساين اينالۇدا دەپ تۇڭغىش رەت العا قويدى. 2 جىلدىان استام ۋاقىتتان كەيىن ءتوراعا شي جىنپىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ 70 - رەتكى جىنالسىنىڭ جاي تالقىسىنا قاتىناسقان كەزدە سەرىكتەس- تىك قارىم - قاتىناس، حاۋپىسىزدىك ار- ناسى، دامۇدىڭ بولاشاعى، وركەنيەتتەر اۋسى - كۇيسىى، ەكولوگىيالىق جۇپە سىندى 5 جاققان ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇدىڭ ”بەس ءبىر تۇلعالانغان“ جالى جولىن جانە جالىپى ورنالاستىرىلۇىن العا قويدى.

2013 _ جىلدىان بەرى ءتوراعا شي جىنپىڭ ءبىرسىپىرا ەكى جاقىتى، كوپ جاقىتى ورتادا توڭمەرەك، ازىبا - تىنىق مۇحيت، جۇڭگو - افريكا، جۇڭگو - لاتىن امەرىكاسى، تەڭىز - مۇحيت، ياد- رولىق حاۋپىسىزدىك، ىنتەر نەت كەڭىس- تىگى تاعدىر لاس ورتاق تۇلعالارىن جانە جۇڭگو - پاكىستان، جۇڭگو - كامە- بودجا ەكى جاقىتى تاعدىر لاس ورتاق تۇلعالارى ۇستانىمەن جاسامپادىقپەن ورتاعا قويىپ، وسى تارىخى باستامانىڭ ءمانىن ۇزدىكسىز بايىتىپ، اماليياتتىق جولىن بارعان ساين ايقىندادى.

2020 _ جىلى جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۇس وكپە قابىنۇ نىدەتى دۇنيە جۇ- زىنە لاڭ سالعان قىىن - قىستاۋ ساتتە، ءتوراعا شي جىنپىڭ دۇنيە جۇزىنە اداە- زاتنىڭ دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ دارىپتەمەسىن العا قويىپ، ار ەلدى نىدەتكە قارسى حالقارالىق سەلبەستىككە بەلسەنە ات سا- لسۇعا، الەمدىك الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋدى جونگە سالۋدى كۇشەيتۈگە، ار ەل حالقىنىڭ ۇمىرى مەن دەنساۋل- ەن بىرگە قورعاۋعا ۇندەدى. جۇڭگو جانڭا جۇڭگو تارىخىندا كۈلەمى ەڭ زور الەمدىك گۇمانىتارلىق ارەكەتتى باستاپ، 150دەن استام مەملەكەت پەن 10 حالقارالىق ۇيىمعا نىدەتكە قارسى اتتانۇ كۈمەگىن ۇسىنىپ، 34 مەملەكەتكە 36 مەدىتسىنالىق ماماندار گرۇپپاسىن جىبەردى.

”بۇل جولعى نىدەتتەن ءبىز ارقانداي مەملەكەتنىڭ قارا باسىنىڭ عانا قامىن ويلاۋىنا بولمايتىندىەن، اداە- زاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ عانا الەمدىك داعدارىسقا توتەپ بەرۇدىڭ دۇرىس تالعالى مەكەندىگىن اناعۇرلىم تەرەڭ سەزىندىك“. دەدى انگليانىڭ 48 توپ كلۇبىنىڭ ءتوراعاسى ستەفەن پەرىرى.

”جاھاندانۇ داۋىرىندە ار ەلدىڭ مۇددەسى اناعۇرلىم تىعز بايالىانسۇدا“. فرانسىا پارىچ 8 - داشۇەسىنىڭ پروفەسە- سورى پىەررە پىكۇارت بىلاي دەدى: ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ — جۇڭگونىڭ ادامزاتنىڭ بەيىت- شىلىگى مەن ىرىس - قۇتىن قورعاۋ ۇشىن ورتاعا قويغان ماڭىزدى باستاما. سى، سونداي - اق ادامزات تارىخىنداعى ەڭ ماڭىزدى فىلوسوفبالىق يدەيانىڭ ءبىرى.

دۇيىم جۇرت ۇشىن بار زەينىمەن ۇزى كىرىستى

كورمە اۋماعىندا جالىپى بارىستا ساقتانۇ - قورعانىۋ جاساپ، كورمەدەن بۇرىن الدىن الا وقشاۋلاپ، نۇكلەيىن قىشقىلىن كوپ كەزەك تەكسەردى... جۇڭگو جاققان جانە كۇللى الەمىنەن كورمەگە قاتىناسقان ساۋداكەرلەردىڭ بىرگە قۇلىشۇنىندا، 3 - كەزەكتى جۇڭگو حالقارالىق يېپورت كورمەسى ءتۇرلى قىيشلىقتاردى جەڭىپ، 2020 _ جىلى 11 - ايدا ۇز ۇاعىسىندا وتكىزىلىپ، 150دەن استام مەملەكەت پەن وڭىردەن

اىپىندى شىعسى جەلى

3600دەن استام كاسپورىندى كورمەگە قاتىناسۇعا بۇاۋرپ، نىدەت نۇمانى تور- لاعان الەمدىك بازاردىڭ ايشىقتى جارقىن بەينەسىنە اينالدى.

”جۇڭگو يېپورت كورمەسىنە سۇ- يەنىپ، اشىقتىق تۇرالى ۋادەسىن امالياتتا ايگىلەدى، بۇل بىزگە وراسان زور شابىت بەردى“. ”نىدەت جاعايدىنىدا جۇڭگوعا بارۇدىڭ ەڭ سەنىمدى تالعام بولارى ءشۇباسىز“. كورمەگە قاتىناس- قان شەتەلدىك ساۋداكەرلەردىڭ باعا- سىندا جۇڭگونىڭ سەنىمدىلىككە ءمان بەرىپ، ۋادەسىندە تۇراتىندىعى، ءسو- زىن ارەكەتىمەن دالەلدەيتىندىگى جونىد- ەگىكى شىسنايى ءسۇيىنىش قامتىلىپ جاتتى.

اقيقات توتەنشە قاراپىم بولادى، ناقى ىستەۋ ماڭىزدى ورىندا نۇرادى. ءتوراعا شي جىنپىڭ ادامزاتنىڭ تاعدىر- لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇدىڭ تەتىگى ارەكەتتە دەپ كوپ رەت العا قويدى.

”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جولدى“ بىرگە قۇرۇ — ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ تۇڭغىشى باستاماسىمەن قۇرىلغان اداە- زاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن تۇا- عالادۇدىڭ ماڭىزدى اماليياتتىق تۇعىرى. 7 جىلغى قۇلىشنىس ارقىلى ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“ ۇستانىمان ارەكەت- كە كوشىپ، قازىرگى دۇنيە جۇزىندە ەڭ جاقسى قارسى الۇعا بولەنگەن الەۋ- مەتتىك ونىمگە اينالدى. جۇڭگو - پاكىستان ەكونوميكالىق دالىزىنەن كاسپ سالاسى باقشا رايونى سەلبەستە- گىنە دەيىن، جۇڭگو - لاوس نەمەر جو- لىنان جۇڭگو - ەۋروپا كەزەكشى پويە- زىنا دەيىن، پىراهۋس پورتىنان حامبانتوتا پورتىنا دەيىن، ءبىر توپ ءتۇيىندى نە- ساندار جالىپ بەتتىك ىلگەرلەپ، الەم- نىڭ ار قۇرلىغىنا نقيال جاساپتىن، دۇنيە جۇزىندەگى ار مۇحىتتاردى جالغاسترا- تىن ءوزارا پايدا جەتكىزۇ، سەلبەسۇ تورى العاشقى قادامدا قالىپتاستى.

”ءتوراعا شي جىنپىڭ ورتاعا قويغان ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسى مەن ’ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول‘ باستاماسى سەلبەسۇدىڭ، بەيىتشىلىكتىڭ جانە دامۇدىڭ شىنايى ءمانىن تەرەڭ ءتۇسىندىرىپ، دۇنيە ءجۇزى حالقىنىڭ جاپىلىق تالاپ - تىلەگىن ايگىلەدى“، - دەدى پاكىستاننىڭ زۇڭتۇڭى الۇيى.

”قۇلقىتى ادام جالغىز قالمايدى، وعان نيەتتەس سەرىك قالايدا تابىلادى“. نىدەت الدىندا ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“ سەلبەستىگى تاسقىنداعان ومىر- شەڭ كۇش قاۋالانتى. 2020 _ جىلدىڭ الدىڭعى 8 ايسىدا جۇڭگونىڭ ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“ سەلبەستىك سەرىك- تەستىكتەرجمەن جاساسقان ساۋدا سوم- سى 5 ترىلليون 860 مىللىيارد يۋانعا جەتتى. 2020 _ جىلى 11 - ايدىڭ باسنا دەيىن قاتىناعان جۇڭگو - ەۋروپا كە- زەكشى پويەزدارى 10 مىڭنان اسىپ، تا- سىمالدانغان تيەۋىش قوراپ سانى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 50%تىن استام ارتتى. قاربالاس ”قۇرىش كەرەۋەندەر“ قىيىن - قىستاۋ كۇندەردە ار ەلدىڭ قول ۇستاسا سەلبەسۇنىڭ، تاعدىر لاس بولۇنىڭ جاندى كورىنىسى سانالادى.

بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى ورەكندەتۇ جوسپىارى مەكەمەسىنىڭ باس- تىعى شتەينەر بىلاي دەدى: جۇڭگو

”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“ باستاماسى جانە ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇل- ماسىن قۇرۇدى ىلگەرلەتۇ ارقىلى بولا- شاقناعى حالقارالىق سەلبەستىك پەن ەكونوميكالىق دامۇدىڭ جانڭا بولاشاعىن اشتى.

بۇل جانڭا بولاشاقتا كەدەيلىكتى

شار تاراپتى جەلىپىدى

جويۇ، بىرگە دامۇ ءتىبىستى ماڭىز الادى. جەنەۋادا ءتوراعا شي جىنپىڭ دۇنيە جۇ- زىنە ار ەلدىڭ جۇڭگو دامۇىنىڭ قولايلى جاعايدىنان پايداالانۇىن قارسى الاتىندىعىن جاربالادى. سوغى جىلدا- رى جۇڭگونىڭ دۇنيە ءجۇزى ەكونوميە- كاسىنىڭ ارتۇنا قوسقان جىلدىق ورتاشا ۇلەسى شامامەن %30تى ساقتاپ، ار ەلدىڭ دامۇنا ۇزدىكسىز تۇردە قوز- عاۋشى كۇش جانە وراي بەردى. جۇڭگو دۇرىس بورىش - مۇددە قوزقا- راسىن ۇستانىپ، وركەندەپ كەلە جاتقان قالىڭ ەلدەر مەن تاباندى تۇردە بىرگە تۇرىپ، جۇڭگو - افريكا سەلبەس- تىك تالقى مىنبەرى بەيجىڭ باسشىلار باس قوسۇنىڭ جانە جۇڭگو - ازاب ەل- دەرى، جۇڭگو - لاتىن امەرىكا ەلدەرى تالقى مىنبەرىنىڭ جەتىستىكتەرىن ءبىر - بىردەن تىياناقتاندىرىپ، جىاردەم بەرۇدى، كۈمەكتەسىپ سالپ بەرۇدى كۇشەيتىپ، جونگە سالۇ تاجرپىيەلەرىن ورتاقتاسىپ، كەدەيلىككە، مەشەۋلىككە سوعىس جارىيالاپ، سىيسىمدى، جالىپعا ءتىپىمدى دامۇدى بىرگە جەبەدى.

2020 _ جىسلى 12 - ايدىڭ 30 - كۇنى كەشتە ءبىر ماڭىزدى حايار دۇنيە جۇزىنە دەرەۋ تارالدى: جۇڭگو - ەۋ- روپا قارجى قوسۇ كەلسىمى جونىندەكى كەلىسسوز ءدال ۇاعىندا اياقتادى! وسە- نىڭ الدىنداى ءبىر جارىم ايدا جۇڭگو جاپونيامەن، كورەيامەن، اۋسترايامەن، جاڭا زەلاندىيامەن جانە شىعسى وڭتۇس- تىك ازيا ەلدەر وداعىنداى 10 مەملەكەت- پەن بىرگە »وڭىرلىك جالىپ بەتتىك ەكونوميكالىق سەرىكتەستىك قارىم - قا- تىسناس كەلىسىمىنە« رەسىمي قول قويدى. شەتەل اقيامات قۇرالدارى شولۇ جاساپ، مۇنى سىڭغار جاقىتلىققا، قورعامپازدىققا بەرىلگەن پارمەندى سوققى، كوپ جاقىتلىقتىڭ ەلەۋلى جەڭ- سى دەستى.

”جۇڭگونىڭ كوپ جاقىتلىقتى قولداۋ بەكىمى وزگەرەمدى“، ”قور- عامپازدىقپەن اينالسۇ بەينە ءوزىن قا- راڭعى ۇيگە قاماپ قويغانمەن بىردەي، داۋىلدى نوسەردەن قىتاعانداي كورىن- گەنمەن، كۇن شۇاعى مەن اۋادان ماقرۇم قالادى“، ”جۇڭگونىڭ اشقان ەسىكى جابلەيىدى، ول بارعان ساين ايقىراا اشىلا نۇسەدى“... ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ جول باستاۋىندا، جاڭا داۋىردەگى جۇڭگو قارسى جەل مەن كەرى تولقىنانن تايىسالي، تارىختىڭ دۇرىس جاعىندا بەرىك تۇرىپ، بىرلەس- كەن مەملەكەتتەر ۇيىمىن وزەك ەتكەن حالقارالىق جۇپەنى باتىل قورعاپ، 20 هل توبى، بريكس ەلدەرى، شامىحاي سەلبەستىك ۇيىمى سىياقتى كوپ جاقىتى مەحانيزىم قۇرىلىستارتىنا بەلسەنە قاتنا- سىپ، اشىق دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكا- سىن قۇرۇدى ىلگەرلەتىپ، كوپ جاقىت- لىق پەن حالقارالىق تۇراشىلدىقتى، ادە- لەتتىلىكتى قورعايتىن شەشۇشى كۇشكە اينالدى.

”جۇڭگو كوپ جاقىتلىقتىڭ ماڭىز- دى ترەرگىنە اينالدى، ال ءبىزدىڭ كوپ جاقىتلىق نىساناسىن اماليياتتا ايگىلەۋىمىز ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ ۇشىن بولپى تابىلادى“، - دەدى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ باس خاتشىسى گۇتتەرىيسى.

جالپى جۇرت ۇشىن ۇلى مۇرات جولىمەن ءجۇردى

نىدەتتەن كەيىنگى داۋىردە ادامزات قايتۇى كەرەك؟ دۇنيە قايدا بارادى؟ 21 - عاسردىڭ ۇشىنىشى 10 جىلدىغىنىڭ باستا- ماسىندا تۇرىپ، الۋان ءتۇرلى الاۋىزدىق، قاراما - قارسىلىق جانە بۇلىغىرلىق الدىد-

دا ادامدار جاۋاپ كۇتۇدە.

4 جىلدىڭ الدىنا قايبىرلا قارا- ساق، ءتوراعا شي جىنپىڭ مەملەكەتتەر ساراينىڭ مىنبەرىندە ادامدارعا مىنانى ايىتتى: دۇنيە جۇزىندە مۇلدە حاۋپىسىز جاپىلى جەر جوق، ءبىر ەلدىڭ حاۋىپ- سىزدىگى وزگە ەلدىڭ الاسپىراندىعى ۇستىنە قۇرىلماۋى كەرەك، وزگە ەلدىڭ قوقان - لوقسى سول ەلدىڭ وزىندەگى سىن - سايبىستارعا اينالۇى دا مۇمكىن.

الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ نىستەرى تۇرالى ايبالاعاندا، ءتوراعا شي جىنپىڭ تاعى مىنانى ەرەكشە اتاپ كورسەتتى: ”قۇس تۇماۋى، ەبولا، زىكا سىياقتى نىدەتتەر حالقارالىق دەنساۋلىق ساقتاۋ حاۋپىسىزدىگىنە ۇزدىكسىز ساقىتق دابىلىن قاقتى“.

بۇل كۇندەرى ”ساقىتق دابىلى“

تاغى دا دۇنيە ءجۇزىنىڭ جەر - جەرد- ە قاعىلدى: جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۇس وكپە قابىنۇ نىدەتى ءبىر عاسىر- دان بەرگى كۇللى الەمدەگى ەڭ اۋىر جۇقپالى اۇرۇدىڭ جاپپاي تارالۇى بولپ، حالقارالىق تارتىپكە بۇرىن بول- جاعان سوققى اكەلدى. توتەنشە كۇردە- لى حالقارالىق جاعداي الدىندا، ءتوراعا شي جىنپىڭ 2020 _ جىلى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى قۇرىلعاندىغىنىڭ 75 جىلدىعى جەلىلەس جوعارى دارەجەلىلەر ماجىلىسىنە قاتىناسقان كەزدە تالاي رەت ماڭىزدى ءسوز سويلەپ، جۇڭگو قۇاتتا- ماسىن ءتۇسىندىرىپ، جۇڭگو جوباسىن العا قويىپ، ار ەلدى تار شەجبەر مەن نولدىك جىبىتتىق ويبىنى وي جەلىسىنەن ارىلىپ، ادامزات تاعدىر لاس ورتاق تۇلعا تانىمىن ورناتىپ، جالىپعا بىردەي حاۋپىسىزدىكتى بىرگە قورعاپ، دامۇ جەتىستىكتەرىنەن بىرگە يىڭلىكتەنىپ، دۇنيە ءجۇزىنىڭ تاعدىرىن بىرگە يگەرۇگە ۇندەدى، ونىڭ رۇحاني باس ماقساتى جەنەۋاداعى سوزىمەن تامىر- لاس بولپىپ، جاپپاي قۇپىتاۋعا يە بولدى.

”ار ەل جامالىق اشا دامۇ، سايد- كەستى دامۇ، جاسىل دامۇ، اشىق دامۇ، بىرگە يىڭلىككە كەنەلەتىن دامۇ سىندى جاڭا دامۇ ۇستانىمىن ورناتىپ، جاڭا كەزەكتى علم - تەخنىكا توڭگەرىسى مەن كاسىپ سالاسى وزگەرىسىنىڭ تارىخى وراين يگەرىپ، نىدەتتەن كە- يىنگى دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ ’جاسىل قالپىنا كەلۇىن‘ ىلگەرلەتىپ، باياندى دامۇدىڭ قۇاتتى بىرىككەن كۇشىن ۇيىستىرۇ كەرەك“. جاسىل، تومەن كومەرتكىتى بولۇعا تاباندى بولپ، ادام مەن تايبيعانتنىڭ قاتار تۇرۇنا، قاتار ءومىر سۇرۇننە مۇمكىندىك جاساپ، ەكولوگىيالىق ورتانى ءومىردى ارداقتاعانداي قاستەرلەۇ — ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ دايەكتى قۇاتتاماسى.

مەيلى كليھات وزگەرىسىنە توتەپ بەرۇدىڭ «پارىچ كەلىسىمىن» جاساسۇ- دى ىلگەرلەتۇدە بولسىن، الدە جاسىل ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“ قۇرىلىسىن تىڭغىلىقتى ىلگەرلەتۇدە بولسىن، مەيلى ەكولوگىيالىق وركەنيەتتى زور كۇشپەن باستاماشلىدىقپەن دارپتەۋدە بولسىن، الدە جۇڭگونىڭ ”كومەرتگى قوس تو- تىعىن نىعستىرئۇدى 2030 _ جىلدىان بۇرىن جوعارى شەكتە تىزگىندەۋگە كۇش سالپ، 2060 _ جىلدىان بۇرىن كو- مىرتەگىن بەيتاراپتاندىرۇدى جۇزەگە اسىرۇعا قول جەتكىزۇگە قۇلىشاندىندى“

سىندى ايىبىندى ۋادەنى بەرۇدە بولسىن، ءتوراعا شي جىنپىڭ باستان - اياق ۇزاق بولاشاقتى كوزدە ۇستاپ، جۇڭگونى نازا دا كورىكتى دۇنيە ءجۇزىن قۇرۇ ۇشىن باتلىدىقپەن الدا جۇرۇگە باستا- دى.

”جۇڭگو ۇوزىنىڭ جاسىل دامۇنىدا ەرەكشە ناتيجەگە قول جەتكىزىپ قال- ماستان، تاغى وزگە ەلدەر مەن تاجرپىيە- سىن ورتاقتاستى، سەلبەستىك ورنىستەت- تى، بۇل ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ ۇستانىمىن ايگىلەدى“، - دەدى ماراككو افريكا ـ جۇڭگو سەلبەس- تىك جانە دامۇ قوعامىنىڭ ءتوراعاسى ناسىسەر بۇسبىيا.

”ۇلى مۇرات جولى جالىپعا ورتاق“. بۇل ءتوراعا شي جىنپىڭ سويلەگەن سوزدەرىندە تالاي رەت سىبتاقتا العان جۇڭگونىڭ ناقلى. جۇڭخۇانىڭ ءداس- نۇرلى مادەنيەتىنىڭ ”جاراسىمدى قاتار ءومىر ءسۇرۇدى“، ”جاراسىمدى بولۇ ارى ۇوز ەرەكشەلىگىن ساقتاۋ- دى“ دارىپتەۋى، تۇرىلشە مەملەكەت- تەردىڭ، تۇرىلشە ۇلتىتاردىڭ ”كور- كەمدىكتى ورتاقتاسۇىن“، ”الەمنىڭ ۇلى بىرلىگىنە ۇمتىلۇىن“ ارداقتاۋى ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇ ۇستانىمىمەن تەرەڭ توغىسқан ما- دەنيەت گەنىنە اينالدى.

ايتسەدە دۇنيە جۇزىندە 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىس حالقارالىق ءتارتىپتىڭ تەرەڭ وزگەرۇىن ۇدەتىپ، حالقارالىق ارنادا ەلەۋلى وزگەرىستەر تۇددىردى. كوز ايباسى تار، كونە سۇر- دەكتەن، ەسكىلىكتەن جازبايتىن كەيىپ- رەۋلەر ”وركەنيەتتەر قاقىتعىسى“، ”ناسىلدىك ارتقىشلىق“، ”ءبىر ەل با- سىمدىعى“ سىياقتىلاردى كوككە كوتە- رىپ، اناعۇرلىم كوپ سىڭار جاقىتلىق، ارازدىق جانە وشپەندىلىك تۇددىرۇعا ۇرىندى.

4 جىلدىان بەرى ءتوراعا شي جىنپىڭ كوپتەگەن حالقارالىق ورتا- دا بلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: ادامزات وركەنيەتىنىڭ الۋان تۇرىللىگى — دۇنيە ءجۇزىنىڭ نەگىزگى ەرەكشەلىگى، سونداي - اق ادامزات العا باسارلىغىنىڭ قايناز بۇلاعى. وركەنيەت اۋسى - كۇ- بىسپەن اجارالانادى، وركەنيەت ءبىر - بىرىنەن ۇلكى الۋمەن بايىدى. ”تەك الۋان تۇرىللىك باردىسىندا ءوزارا قۇرمەت ەتىپ، ءبىر - بىرىنەن ۇلكى الپ، جازاسىمدى تۇردە قاتار ءومىر سۇرگەندە عانا، دۇنيە ءجۇزى باي دا الۋان ءتۇرلى بولادى، گۇلدەنىپ - كوركەپتە تۇسەدى“.

شىعسىنىڭ پاراساتىنا تولى جۇڭگو سوزدەرى تارىختىڭ سان وزگەرىسىن باستان كەشكەن تەرەڭ سونى پىكىردى، انىق اڭعارتىپ، بەيىتشىلىكتى سۇپەتن، العا باسۇعا ۇمتىلغان ادامدار ۇندەستىگىن تۇددىردى. انگليانىنىڭ وقىمىستىسى مارتىن جاك: ”جۇڭگو ءبىر ءتۇرلى ’جاڭا مۇمكىندىك‘ ازىرلەپ، سەلبەسىپ بىرگە يىڭلىككە كەنەلەتىن، بىرگە قۇرىپ، بىرگە يىڭلىكتەنەتىن وركەنيەتتەر دامۇنىنىڭ جاڭا جولىن اشتى. بۇل بۇرىنعىلار سىتتەپ كورمەگەن ۇلى باستاما، سونداي - اق دۇنيەنى وزگەرتەتىن ۇلى جاسامپازدىق“، - دەدى.

”كوكتەم كەلىپ قۇلىپردى گۇل - جاپىراق، مىڭ بويياۋلى تۇسكە ەندى گەزگى بەتالسىن كورسەتتى، مۇنىڭ قۇ- دىرەتتىى وركەنيەت بىرىككەن كۇشىن ۇبىستىرىپ، دۇنيە ءجۇزىن اناعۇرلىم كوركەم بولاشاققا باستايتىندىعى داۋسىز.

(شىنجۇا اگەنتىنىڭنىڭ 1 - ايدىڭ 17 -

كۇنى بەيجىڭنە بەرگەن خاېارى)